

ΤΑ ΕΔΕΤ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

**Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική πολιτική
και σύγχρονες πολιτικές για την Έρευνα
και την Απασχόληση**

Σαββατού ΤΣΟΛΑΚΙΔΟΥ

Περιεχόμενα του μαθήματος

- **Αρμοδιότητα για την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής**
- **Η αρχή της επικουρικότητας**
- **Βασικά στοιχεία της σύγχρονης εκπαιδευτικής πολιτικής**
- **Ιστορική περιοδολόγηση της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής**
- **ΕΕ και τρόποι παρέμβασης στις εκπαιδ/κές πολιτικές των Κ-Μ**
- **Δράσεις της πολιτικής συνοχής για την εκπαίδευση στην Ελλάδα και άλλα ανταγωνιστικά προγράμματα**
- **Οι δεσμεύσεις της στρατηγικής της Λισσαβόνας και της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Ευρώπη 2020**
- **Η στρατηγική για την Έρευνα στο πλαίσιο της ΕΕ 2020**
- **Η στρατηγική για την απασχόληση και για την καταπολέμηση της φτώχειας στο πλαίσιο της ΕΕ2020**

Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2012/C 326/02)

Άρθρο 14: Δικαίωμα στην εκπαίδευση

- Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην πρόσβαση στην επαγγελματική και συνεχή κατάρτιση.
- Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ευχέρεια δωρεάν παρακολούθησης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
- Η ελευθερία ίδρυσης εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με σεβασμό των δημοκρατικών αρχών καθώς και το
- δικαίωμα των γονέων να εξασφαλίζουν την εκπαίδευση και τη μόρφωση των τέκνων τους σύμφωνα με τις
- θρησκευτικές, φιλοσοφικές και παιδαγωγικές πεποιθήσεις τους, γίνονται σεβαστά σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες που διέπουν την άσκησή τους.

Ιδρυτική Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992)

Αρχή της επικουρικότητας

Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, στους τομείς οι οποίοι δεν υπάγονται στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, η Ένωση παρεμβαίνει μόνο εφόσον και κατά τον βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΠΑΓΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η Συνθήκη της Λισσαβόνας/Αρμοδιότητες), 2007

Αποκλειστική αρμοδιότητα	Συντρέχουσα αρμοδιότητα	Υποστηρικτική αρμοδιότητα
<ul style="list-style-type: none">• Ευρωπαϊκή Τελωνειακή Ένωση• Περιοχή ελεύθερης αγοράς και κανόνες ανταγωνισμού για την λειτουργία της εσωτερικής αγοράς• Νομισματική πολιτική για τα Κ-Μ των οποίων το νομισμά τους είναι ευρώ• Διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πηγών υπό την ΚΑΠ• Κοινή εμπορική πολιτική	<ul style="list-style-type: none">• Εσωτερική αγορά• Κοινωνική πολιτική• Οικονομική, κοινωνική και εδαφική ενότητα• Αγροτική και αλιευτική εκτός θαλ/σιων βιολογικών πηγών• Περιβάλλον• Προστασία καταναλωτή• Μεταφορά• Ενέργεια• Περιοχή ελευθερίας, ασφαλείας και δικαιοσύνης• Κοινές ανησυχίες σε ότι αφορά την δημόσια υγεία	<ul style="list-style-type: none">• Προστασία /βελτίωση της δημόσιας υγείας• Βιομηχανία• Πολιτισμός• Τουρισμός• <u>Παιδεία, επαγ. Εκπαίδευση, νεολαία και αθλητισμός</u>• Πολιτική προστασία• Διοικητική συνεργασία

Ιστορική περιοδολόγηση της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής (1/2)

Χρον. Περίοδος	Προτεραιότητες	Δράσεις
1957-1976	Έμφαση στην Επαγγελματική εκπαίδευση	
1976-1986	Αρχή του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης Εμφάνιση του όρου «Ευρωπαϊκή Διάσταση στην Εκπ/ση»	- Προγ/τα για την ενίσχυση της επαγ. εκπαίδευσης -Ανταλλαγές νέων εργαζομένων
1987-1992	Ενδυνάμωση των σχέσεων Παιδείας και οικονομίας	Προγράμματα Έρασμος, Commet, Petra Lingua, Eurotechnet, κ.ά
1992-2000	Ευρωπαϊκός εκπαιδευτικός Χώρος 1995: Λευκή Βίβλος «Διδασκαλία και Μάθηση», 1999: Διακήρυξη της Μπολόνια	ΚΠΣ- ΕΠΕΑΕΚ I (GR) Petra II, Socrates, Leonardo da Vinci, κ.ά.

Ιστορική περιοδολόγηση της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής (2/2)

Χρον. Περίοδος	Προτεραιότητες	Δράσεις
2000-2010	<p><i>«Να καταστεί η Ευρώπη η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία στον κόσμο».</i></p> <p>Στρατηγική της Λισαβόνας <i>Κοινωνία της γνώσης</i> <i>Επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό</i></p>	<p>Στην Ελλάδα, ΕΠΕΑΚ II στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ</p> <p>Πρόγραμμα για την «Δια Βίου Μάθηση» της ΓΔ Εκπ/σης. Comenius, Erasmus, Grundvig, Jean Monnet</p>
2010 -2020	<p>Στρατηγική «Ευρώπη 2020»</p> <p>Πρόοδος στην εφαρμογή στρατηγικών Διά Βίου Μάθησης, ανάπτυξη εθνικών πλαισίων προσόντων και σύνδεση με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) και ανάπτυξη πιο ευέλικτων μεθόδων μάθησης.</p>	<p>Στην Ελλάδα, Ε.Π. «Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και δια βίου Μάθηση»</p> <p>Erasmus+, της ΓΔ Εκπ/σης.</p>

Ορισμένα επιτεύγματα

- 1975: Cedefop:** Το Κέντρο για την ανάπτυξη της επαγγελματικής Κατάρτισης, τη λειτουργία των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης, τη διαφάνεια των προσόντων και τη σύνδεση των διαφόρων μορφών κατάρτισης τυπικής, μη τυπικής και άτυπης.
- 1990: Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εκπαιδευτικών Πληροφοριών (ΕΥΡΥΔΙΚΗ)** με στόχο τη συλλογή δεδομένων για τα εκπαιδευτικά συστήματα των συνεργαζόμενων χωρών, όχι μόνο της ΕΕ αλλά και τρίτων για την ανταλλαγή και διάχυση της πληροφόρησης και των εμπειριών σε θέματα εκπαίδευσης και εκπαιδευτικής πολιτικής για την συνεργασία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και φορέων.
- 1999: Διαδικασία της Μπολόνια,** μία μεταρρύθμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία άρχισε το 1998 με τη διακήρυξη της Σορβόνης, την οποία υπέγραψαν η Γαλλία, η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιταλία με στόχο την εναρμόνιση πτυχίων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, την συγκρισιμότητα των συστημάτων και την αμοιβαία αναγνώριση τίτλων/πτυχίων των πανεπιστημιακών πτυχίων ως προϋπόθεσης για την ανεμπόδιστη κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού των ευρωπαϊκών και των συνεργαζόμενων χωρών.

Συνθήκη της Λισαβόνας - Άρθρο 165 για την Παιδεία (1/3)

Η Ένωση συμβάλλει στην ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό απαιτείται, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους, **σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο της διδασκαλίας και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και την πολιτιστική και γλωσσική τους πολυμορφία.**

Ευρωπαϊκοί στόχοι για την εκπαίδευση άρθρ. 165 (2/3)

- να αναπτύσσει την ευρωπαϊκή διάσταση της παιδείας, μέσω ιδίως της εκμάθησης και της διάδοσης των γλωσσών των κρατών μελών,
- να ευνοεί την κινητικότητα φοιτητών και εκπαιδευτικών, μεταξύ άλλων και μέσω της ακαδημαϊκής αναγνώρισης διπλωμάτων και περιόδων σπουδών,
- να προωθεί τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων,
- να αναπτύσσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των εκπαιδευτικών συστημάτων των κρατών μελών,
- να ευνοεί την ανάπτυξη των ανταλλαγών νέων, καθώς και οργανωτών κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων, και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των νέων στο δημοκρατικό βίο της Ευρώπης,
- να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της εκπαίδευσης εξ αποστάσεως,
- να αναπτύσσει την ευρωπαϊκή διάσταση του αθλητισμού

Ευρωπαϊκοί στόχοι στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης (Άρθρ. 166 της Συνθ. Λισσαβόνας) 3/3

- να διευκολύνει την προσαρμογή στις μεταλλαγές της βιομηχανίας, ιδίως μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και του επαγγελματικού αναπροσανατολισμού,
- να βελτιώνει την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και τη συνεχή κατάρτιση, για να διευκολύνεται η επαγγελματική ένταξη και επανένταξη στην αγορά της εργασίας,
- να διευκολύνει την πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και την ενίσχυση της κινητικότητας των εκπαιδευτών και των εκπαιδευομένων και ιδίως των νέων,
- να τονώνει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων στον τομέα της κατάρτισης,
- να αναπτύσσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών για τα κοινά προβλήματα των συστημάτων κατάρτισης των κρατών μελών.

Βασικοί στόχοι της εκπαίδευσης στο πλαίσιο της Στρατηγικής για την Λισσαβόνα (1/2)

- Η εκπαίδευση ανήκει στην αρμοδιότητα των χωρών μελών & υπόκειται στην Αρχή της Επικουρικότητας (*Unity in Diversity?*)
- Κατανοείται ως πολιτική απασχόλησης
- Η έμφαση στην οικονομική αποτελεσματικότητα – ανταγωνιστικότητα
- Προώθηση κινητικότητας – αναγνωρισιμότητας τίτλων & προσόντων
- Με την στρατηγική της Λισσαβόνας(2009), στόχος είναι η Ευρώπη να γίνει «η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο ικανή για βιώσιμη ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή»
- Η εκπαίδευση πρέπει να συμβάλει στην ανάπτυξη:
 - του ατόμου
 - της κοινωνίας
 - της οικονομίας

Εκπαιδευτικοί στόχοι της Στρατηγικής της Λισαβόνας (2/2)

- **Ανύψωση του επιπέδου μάθησης στην Ευρώπη** (ποιότητα κατάρτισης εκπαιδευτικών & επιμορφωτών – καταπολέμηση αναλφαβητισμού)
- **Ευκολότερη πρόσβαση** στη μάθηση σε όλα τα στάδια της ζωής (δια βίου μάθηση)
- **Αναβάθμιση του ορισμού των βασικών δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης** (ιδίως ΤΠΕ και ατομικές ικανότητες)
- **Διεύρυνση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στο τοπικό περιβάλλον, την Ευρώπη και τον κόσμο** (ξένες γλώσσες, κινητικότητα, σχέση με την επιχειρηματικότητα)
- **Βέλτιστη χρήση των πόρων** (ποιότητα, νέες εταιρικές σχέσεις σχολείων)

Τρόποι παρέμβασης της ΕΕ

- **Ανοιχτή Μέθοδος Συντονισμού:** διάχυση και μεταφορά «καλών πρακτικών» στην εκπαίδευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο (με σεβασμό στην Αρχή της Επικουρικότητας)
- **Ισχυρές Αποφάσεις του συμβουλίου και του Κοινοβουλίου για εκπαιδευτικά θέματα.** π.χ. Λευκή Βίβλος, όπου τίθενται αρχές και στόχοι πολιτικής, Πράσινη Βίβλος που λαμβάνει μορφή εισήγησης για Πρόγραμμα δράσης
- **Χρηματοδότηση συγκεκριμένων δράσεων** είτε μέσω του ΚΠΣ και ΕΣΠΑ είτε μέσω των ανταγωνιστικών προγραμμάτων της ΕΕ (π.χ. Erasmus+)
- **Benchmarking** (συγκριτικές μελέτες μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των Κ-Μ, ανάδειξη καλών πρακτικών, διαφάνεια και συγκρισιμότητα εκπαιδευτικών συστημάτων (Δράση του δικτύου Ευρυδίκη).

Πρωτοβουλίες υποστήριξης της ΕΕ

Προώθηση **κοινών στόχων, δεικτών και χρονοδιαγραμμάτων**

Παραδείγματα:

«Εκπαίδευση & Κατάρτιση 2010» (Εισήγηση Συμβουλίου και Ευρ. Επιτροπής προς το Ευρ. Συμβούλιο)

«Εκπαίδευση & Κατάρτιση 2020»,

Υλοποίηση της δια βίου μάθησης και της κινητικότητας ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (επαγγελματικό προσόν, δεξιότητες, ικανότητες) ενίσχυση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας καθώς και του επιχειρηματικού πνεύματος, σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

«16 Δείκτες Ποιότητας» - Δείκτες διασφάλισης ποιότητας οι οποίοι θέτουν εμμέσως εκπαιδευτικά standards

Συμβουλευτικές υπηρεσίες: Δίκτυο **Ευρυδίκη**, το **Cedefop** για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Γνώσεις-Ικανότητες-Δεξιότητες

- **ως «γνώσεις»** νοείται το αποτέλεσμα της αφομοίωσης πληροφοριών μέσω της μάθησης. Οι γνώσεις είναι το σώμα θετικών στοιχείων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζεται με ένα πεδίο σπουδής ή εργασίας. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, οι γνώσεις χαρακτηρίζονται ως **θεωρητικές ή/και αντικειμενικές**,
- **ως «ικανότητες»** νοείται η αποδεδειγμένη επάρκεια στη χρήση γνώσεων, δεξιοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών ή/και μεθοδολογικών δυνατοτήτων σε περιστάσεις εργασίας ή σπουδών και στην επαγγελματική ή/και προσωπική ανέλιξη. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, η περιγραφή ως προς τις «ικανότητες» **αφορά την υπευθυνότητα και την αυτονομία.**
- **ως «δεξιότητες»** νοείται η ικανότητα εφαρμογής γνώσεων και αξιοποίησης τεχνογνωσίας για την εκπλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, οι δεξιότητες περιγράφονται **ως νοητικές (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και πρακτικές (αφορούν τη χειρωνακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων),**

Οκτώ βασικές ικανότητες της Δια Βίου Μαθησης

- **Η Σύσταση (2006/962/ΕΕ) για οκτώ βασικές ικανότητες του πλαισίου αναφοράς για την πιστοποίηση της μη τυπικής μάθησης**
 1. **Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα**
 2. **Επικοινωνία σε ξένες γλώσσες**
 3. **Μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία**
 4. **Ψηφιακή ικανότητα**
 5. **Μεταγνωστικές ικανότητες**
 6. **Κοινωνικές ικανότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη**
 7. **Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα**
 8. **Πολιτισμική συνείδηση και έκφραση**

Δια βίου μάθηση και στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Εννοιολογικό πλαίσιο

Δια βίου μάθηση: Όλες οι μορφές μαθησιακών δραστηριοτήτων στη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, που αποσκοπούν στην απόκτηση ή την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων (τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση). Συνιστώσες:

- **«το πώς να μαθαίνω»,**
- **«το μαθαίνω να ενεργώ»** και να αντιμετωπίζω διάφορες καταστάσεις, να εργάζομαι σε ομάδες, να κατανοώ τους άλλους με σεβασμό στις αξίες του πλουραλισμού, της αμοιβαίας κατανόησης και της ειρήνης
- **«μαθαίνω να ζω»** αναπτύσσοντας την προσωπικότητά μου και ενεργώντας με μεγαλύτερη αυτονομία και περισσότερη κρίση και προσωπική υπευθυνότητα

Τυπολογία της μάθησης

Η Τυπική Εκπαίδευση	Παρέχεται στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα (πρωτοβάθμια, δευτ/βάθμια γενική και τεχνική εκπαίδευση και Τρι/βαθμια)
Η μη τυπική εκπαίδευση	Παρέχεται σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο, εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση αναγνωρισμένων πιστοποιητικών
Η άτυπη μάθηση	Μαθησιακές δραστηριότητες εκτός οργανωμένου εκπαιδ/κού πλαισίου, σε όλη τη διάρκεια της ζωής, στο πλαίσιο του ελεύθερου χρόνου ή επαγγελματικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων
Επαγγελματική κατάρτιση	- Αρχική επαγγελματική κατάρτιση - Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση
Δια Βίου Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός	Επιστημονική βοήθεια, ενημέρωση και στήριξη των ατόμων στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης και της κινητικότητας

Ευρώπη 2020 και εκπαιδευτική πολιτική

- Οι εμβληματικές πρωτοβουλίες «Νεολαία σε Κίνηση» και «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας», αποσκοπούν στην επίτευξη των παρακάτω δεικτών:

Ευρώπη:

- το 40% των 30-34 ετών να είναι απόφοιτοι Τριτοβάθμιας, μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου < από 10%,
- 75% απασχόληση αντρών & γυναικών

Ελλάδα:

- το 32% στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση από 26,5% τώρα,
- μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολίου σε 9,7% από 14,5% τώρα,
- 70% απασχόληση από 64%

Εμβληματική πρωτοβουλία «Νεολαία σε κίνηση»

Η Νεολαία σε κίνηση επικεντρώνεται σε:

- **Ενέργειες Δια Βίου Μάθησης** (μαθησιακές ευκαιρίες για όλους τους νέους, υποστήριξη για την απόκτηση δεξιοτήτων)
- Μια **νέα ατζέντα** για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Προώθηση της **μαθησιακής και εργασιακής κινητικότητας**
- Προώθηση της απασχόλησης μέσω αναβάθμισης των Υπηρεσιών απασχόλησης (EURES) και τη δημιουργία ευρωπαϊκού συστήματος παρακολούθησης των θέσεων εργασίας

Ευρώπη 2020: «Η εκπαίδευση και η κατάρτιση το 2020»

Στόχοι

- Εθνικά Πλαίσια Προσόντων που συνδέονται και αντιστοιχίζονται με την οκταβάθμια κλίμακα του ευρωπαϊκού πλαισίου προσόντων βάσει του ευρωπαϊκού χάρτη ποιότητας για την κινητικότητα,
- Η βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης όλων των πολιτών οι οποίοι πρέπει να μπορούν να αποκτήσουν βασικές ικανότητες,
- Η προαγωγή της ισοτιμίας, της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά (δεξιότητες για απασχολησιμότητα στην Ε.Ε.
- Η ενίσχυση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας καθώς και του επιχειρηματικού πνεύματος (**τρίγωνο γνώσης - εκπαίδευση-έρευνα-καινοτομία-)**

Ορισμένα επιτεύγματα

- 2008: Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT) ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ:** ενισχύει εταιρικές συμπράξεις με ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις με στόχο τη δημιουργία αυτοδύναμων στρατηγικών και ερευν/κών δικτύων.
- 2010:ESCO - European Skills, Competencies and Occupations taxonomy ,** ταξινόμηση δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελματιών ως επιχειρησιακό εργαλείο για την εκπαίδευση και την εργασία
- Erasmus+:** Πρόγραμμα για την εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, νεολαία και αθλητισμό της Γεν. Δ/σης Εκπαίδευσης της ΕΕ
- Εθνικό Πλαίσιο προσόντων (EQF):** Το πλαίσιο κατάταξης προσόντων με τη μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων, σύμφωνα με ένα σύνολο κριτηρίων επίτευξης επιπέδων μάθησης, τα οποία κατηγοριοποιούνται σε γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες.
- Διασφάλιση Ποιότητας στη τριτοβάθμια εκπαίδευση(ENQA):** ανάπτυξη εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης ποιότητας στα πανεπιστήμια.

Ορισμένα επιτεύγματα

- **Διαβατήριο γλωσσομάθειας:** εργαλείο αυτοαξιολόγησης των γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων
Europass: Βιογραφικό σημείωμα για διευκόλυνση της κινητικότητας (Φάκελος εγγράφων/portfolio)
- **Κινητικότητα Europass:** καταγράφει το χρόνο σπουδών στο εξωτερικό
- **Συμπλήρωμα πιστοποιητικού Europass:** δεξιότητες που αποδεικνύονται με πιστοποιητικά επαγγελματικής κατάρτισης
- **Συμπλήρωμα διπλώματος Europass:** καταγράφει τα επιτεύγματα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
- **Ευρωπαϊκό Διαβατήριο Δεξιοτήτων:** παρουσιάζει μια ολοκληρωμένη εικόνα των προσόντων και δεξιοτήτων

Μια σκάλα με 8 σκαλοπάτια

EQF 8

EQF 7

EQF 6

EQF 5

EQF 4

EQF 3

EQF 2

EQF 1

Η «καρδιά» του EQF είναι 8 επίπεδα οι περιγραφικοί δείκτες των οποίων βασίζονται στα **μαθησιακά αποτελέσματα** (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες).

Όλες οι **μορφές μάθησης** (τυπική, μη τυπική, άτυπη) αναγνωρίζονται.

Η συμβολή της ΕΕ στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Ελκυστικότητα της τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, βασικές δράσεις:

- Υποστήριξη της μεταρρύθμισης και του εκσυγχρονισμού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης - νέα ενισχυμένα ατζέντα για την τριτοβάθμια εκπαίδευση
- Συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων και των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (μελέτη σκοπιμότητας για την ανάπτυξη ενός πολυδιάστατου παγκόσμιου συστήματος κατάταξης των πανεπιστημίων από την ΕΕ).
- Πρόταση για ένα πολυετές στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας (θα καθορίσει τον ρόλο του EIT (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας) και θα θέσει προτεραιότητες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, την έρευνα, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα κατά την επόμενη επταετία).

Δράσεις στο εθνικό επίπεδο – Ενδεικτικά παραδείγματα

- **Εκσυγχρονισμός της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Ν. 4009/2011)**
- **Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης-νομική μορφή**
- **Κανονιστικό πλαίσιο αυτοδιοίκησης ΑΕΙ**
- **Μεταπτυχιακές σπουδές-διδασκτορικά-προγράμματα Διαβίου Εκπαίδευσης**
- **Προγράμματα σπουδών συνεργασίας με ΑΕΙ της αλλοδαπής, ερευνητικά ιδρύματα και διοργάνωση σπουδών σε ξένη γλώσσα**
- **Υποτροφίες και εκπαιδευτικά δάνεια**
- **Αρχή διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ) και Μονάδες διασφάλισης της Ποιότητας στα Πανεπιστήμια (ΜΟΔΙΠ)**
- **Κέντρα Αριστείας, και άλλα.**

α κα την

**ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ**

Ιστορική περιοδολόγηση- Ορόσημα

ΕΤΟΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ
1957	«περί ιδρύσεως ΕΟΚ»	Ενέργεια, περ/λον, Βιοτεχ/γία
1983	ESPRIT	Τεχνολογία πληροφοριών
1984	1 ^ο Πρόγ/μα Πλαίσιο (ΠΠ)	Βιοτεχνολογία, τηλ/νωνίες, βιομηχανική τεχνολογία
2000	Ευρωπ/κός Χάρτης Έρευνας	Ελεύθερη κυκλοφορία
2007	7 ^ο ΠΠ για την Έρευνα	Έρευνα αιχμής, αριστεία
2008	EIT –Ευρ. Ινστ. Καινοτομίας & Τεχνολογίας- Βουδαπέστη	Τρίγωνο γνώσης (Παν/μια- Έρευνα & Επιχειρήσεις)
2010	Ένωση Καινοτομίας	Πλαίσιο για την έρευνα
2014	HORIZON 2020	Ανάπτυξη & νέες θέσεις εργασίας

Η έρευνα στο πλαίσιο της στρατηγικής E 2020

Ένωση Καινοτομίας: εμβληματική πρωτοβουλία της ευρωπαϊκής στρατηγικής «Ευρώπη 2020» που επικεντρώνεται σε ενέργειες έρευνας

Ορίζοντας 2020: πρόγραμμα της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία για την περίοδο 2014-2020

Καινοτομία: «Τι πώς αλλιώς»

Το Ευρωπαϊκό Ινστι/το Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT): ενισχύει εταιρικές συμπράξεις με Πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και επιχειρήσεις με στόχο τη δημιουργία αυτοδύναμων στρατηγικών και ερευνητικών δικτύων.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ): αποσκοπεί στην συγκέντρωση επιστημονικών προσπαθειών ώστε όλη η Ευρώπη να μπορεί να είναι ένας μεγάλος παίκτης στην διεθνή αγορά.

Ένωση της Καινοτομίας

« Ευρωπαϊκός χώρος Έρευνας για την κινητικότητα των ερευνητών και τη διασυνοριακή συνεργασία»

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- η ενέργεια,
- η επισιτιστική ασφάλεια,
- η κλιματική αλλαγή
- η γήρανση του πληθυσμού

ΕΜΠΟΔΙΑ

- έλλειψη χρηματοδότησης,
- Κατακερματισμός των ερευν/κών προγρ/των και αγορών,
- Ελλιπής χρήση δημόσιων διαγωνισμών
- καθυστερήσεις στη θέσπιση προτύπων

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα « HORIZON 2020»

Τρεις πυλώνες:

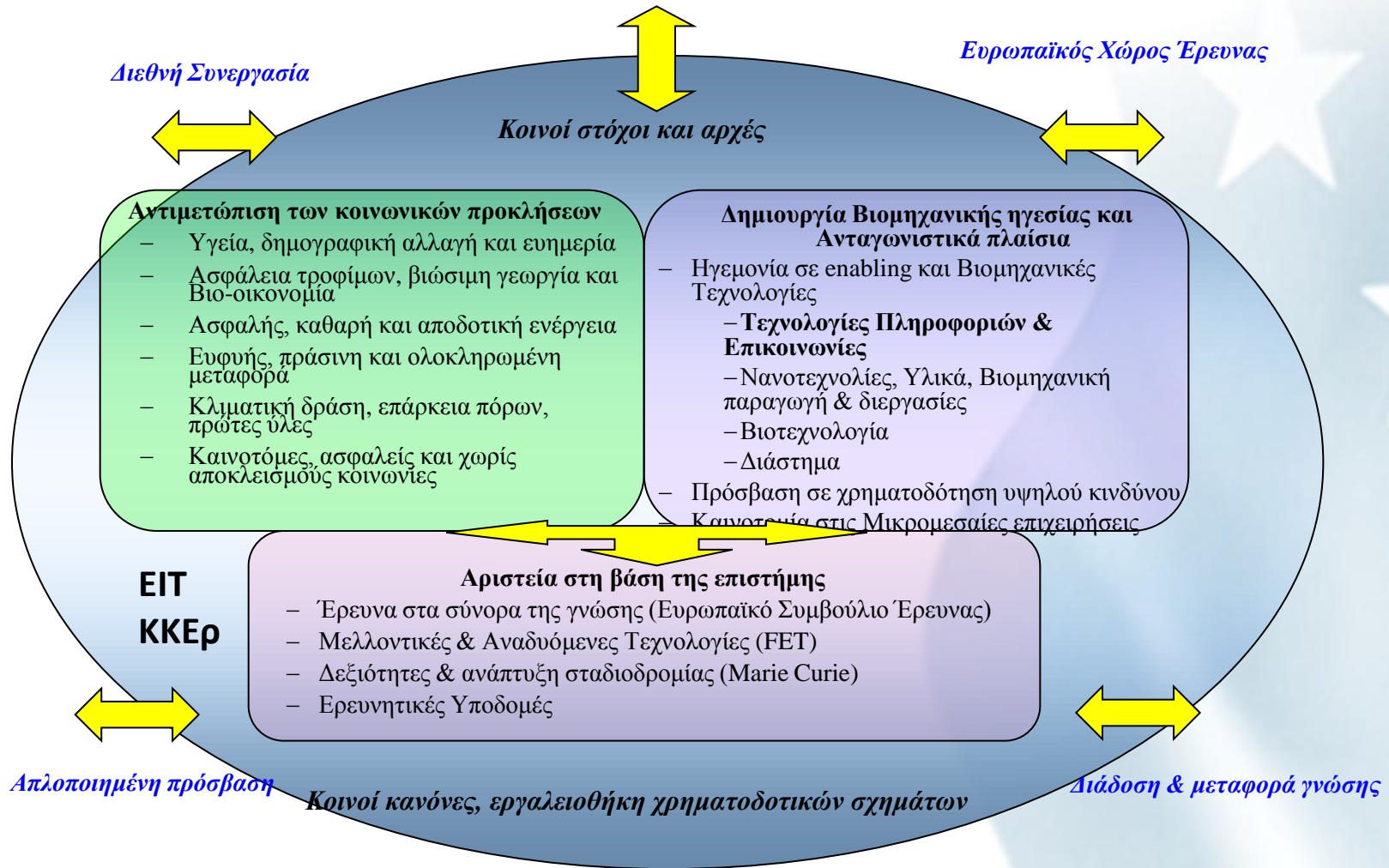
- Επιστημονική αριστεία,
- Βιομηχανική πρωτοπορία
- Αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων

με τη συμβολή ευρωπαϊκών, εθνικών, δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων.

Προϋπολογισμός: **80 δισεκατομμύρια ευρώ**

Ορίζοντας 2020 – Στόχοι και δομή

Προτεραιότητες της στρατηγικής - Ευρώπη 2020

Προτεραιότητες ανά πυλώνα

ΠΥΛΩΝΕΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ
Επιστημονική αριστεία	<ul style="list-style-type: none">- Θέσεις εργασίας, ευημερία- Προσέλκυση ερευνητικών ταλέντων,- πρόσβαση σε υποδομές
Βιομηχανική πρωτοπορία	<ul style="list-style-type: none">- Καινοτόμες ΜΜΕ,- επενδύσεις σε τεχνολογίες κλειδιά- και σε αναδυόμενους τομείς
Κοινωνικές Προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none">- Κλίμα, περιβάλλον, ενέργεια, μεταφορά- Ριζοσπαστικές λύσεις, διεπιστημονικές συνεργασίες,- νέες δοκιμές σε τομείς αιχμής.

Ευρωπαϊκοί Φορείς για την έρευνα

Ευρωπαϊκοί φορείς	Εθνικοί Φορείς
Το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ),	Το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Ε.Ι.Ε.),
Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ)	Το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Ε.Κ.Ε.Τ.Α.)
Ο Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας (ΕΟΕ)	Το Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών "Δημόκριτος" (ΕΚΕΦΕ "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ")
Ο Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΕΑΣΜΕ)	το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών
Ο Εκτελεστικός Οργανισμός Καινοτομίας και Δικτύων (ΙΝΕΑ)	τα Πανεπιστήμια και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ)
Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΙΤ)-ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ	

Κανόνες για την πνευματική ιδιοκτησία

Έμφαση σε ανοικτή πρόσβαση για ερευνητικές δημοσιεύσεις

- Ισορροπία ανάμεσα στη νόμιμη ασφάλεια και στην ευελιξία
- Εξειδικευμένες διατάξεις για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας για νέους τύπους χρηματοδότησης
- Έμφαση σε ανοικτή πρόσβαση για ερευνητικές δημοσιεύσεις

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση

Η στρατηγική για την απασχόληση εξειδικεύεται με την εμβληματική πρωτοβουλία «**Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας**» με πρωταρχικό στόχο να επιτύχει αύξηση των ποσοστών απασχόλησης:

«το ποσοστό απασχόλησης να ανέλθει στο 75% έως το 2020 για την ηλικιακή ομάδα 20-64 ετών»

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (25-26/3/2010):

«επιδίωξη να ανέλθει στο 75% το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών και των ανδρών ηλικίας 20-64 ετών, μεταξύ άλλων μέσω της μεγαλύτερης συμμετοχής των νέων, των ηλικιωμένων εργαζομένων και των ανειδίκευτων εργαζομένων και καλύτερης ενσωμάτωσης των νόμιμων μεταναστών»

Η Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση

Η Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση (**Joint Assessment Report**) που εκδίδεται κάθε χρόνο προσδιορίζει νέες Δεξιότητες που θα ζητούνται στο μέλλον.

Το **2000**, **22%** των απασχολούμενων είχαν υψηλά προσόντα στην ΕΕ ενώ **29%** χαμηλά προσόντα.

Το **2010**, ήταν το αντίθετο ενώ έως το **2020**, **35%** των θέσεων εργασίας θα απαιτούν υψηλά προσόντα και μόνο το **15%** θα είναι άτομα με χαμηλά προσόντα.

Οι θέσεις εργασίας για άτομα υψηλής ειδίκευσης αναμένεται να αυξηθούν κατά 16 εκ. έως το 2020.

Τι απαιτεί το μέλλον της αγοράς εργασίας

- Καλύτερη πρόβλεψη μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες και ικανότητες
- Καλύτερη αντιστοίχιση μεταξύ των δεξιοτήτων/ικανοτήτων που αποκτώνται & των αναγκών της αγοράς εργασίας
- Γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στον κόσμο της εκπαίδευσης & τον κόσμο της εργασίας

Πως συμβάλλει η Ατζέντα στην επίτευξη στόχων;

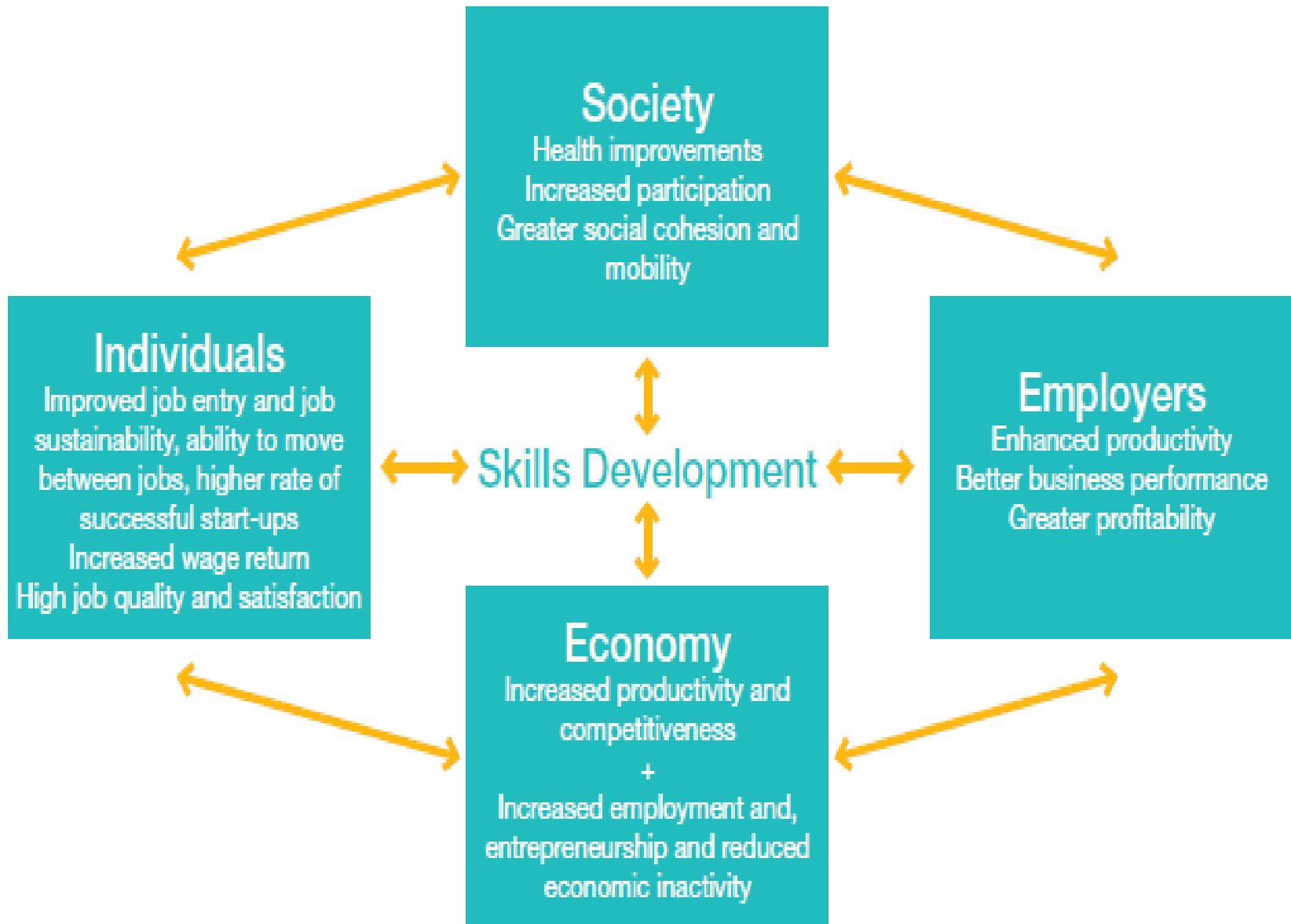
Περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις εστιασμένες σε:

- 1. Καλύτερη λειτουργία των αγορών εργασίας** («ευελιξία με ασφάλεια», προσαρμογή πολιτικών)
- 2. Πιο ειδικευμένο εργατικό δυναμικό** (επένδυση στην εκπαίδευση/ κατάρτιση, πρόβλεψη δεξιοτήτων, αντιστοίχιση προσόντων με τις ανάγκες της αγορών, υπηρεσίες καθοδήγησης)
- 3. Καλύτερη ποιότητα των θέσεων εργασίας και καλύτερες συνθήκες εργασίας** (συνθήκες εργασίας, σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων)
- 4. Πολιτικές για την προώθηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της ζήτησης για εργατικό δυναμικό** (μειώσεις μη μισθολογικού κόστους, στοχευμένες επιδοτήσεις της απασχόλησης, προώθηση της επιχειρηματικότητας)

Ευελιξία και ασφάλεια

Ανάπτυξη Ικανοτήτων

Άλλες δράσεις για την απασχόληση

- **Πρώθηση της ανάπτυξη της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) στην Ευρ. Ένωση.**
- **Εντοπισμός αναγκών σε δεξιότητες:** πρόβλεψη δεξιοτήτων, αντιστοιχία, δεξιότητες ανά κλάδο, πράσινες δεξιότητες, έρευνες επιχειρήσεων
- **Επαγγελματικά προσόντα:** κατανόηση ευρωπαϊκών προσόντων μέσω της συμβολής στην ανάπτυξη κοινών ευρ. εργαλείων & αρχών
- **Ανάλυση πολιτικής:** policy reports, εκσυγχρονισμός συστημάτων ΕΕΚ στα Κ-Μ, VET in Europe & financing project.

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης (ΕΣΑ)

Στόχος της στρατηγικής απασχόλησης είναι η επίτευξη τεσσάρων σταδίων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου:

- 1. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση**
- 2. Η κοινή έκθεση για την απασχόληση (ΚΕΑ)**
- 3. Τα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ)**
- 4. Εκθέσεις και Συστάσεις ανά χώρα**

Άλλες Πολιτικές

- **Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο** (έκδοση μελετών και ερευνών, συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων και αποτίμηση της κατάστασης στα Κράτη Μέλη)
- **Ο Κοινωνικός διάλογος** με τους εταίρους, εργαζόμενους εργοδότες, επιχειρήσεις, τα κράτη μέλη και τις Κυβερνήσεις, εμπειρογνώμονες για θέματα απασχόλησης και άλλα θέματα όπως η κοινωνική ασφάλιση , κλπ.

Χρηματοδοτικά μέσα για την ενίσχυση της απασχόλησης

- το Ευρωπαϊκό κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)
- το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI)
- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)
- Προενταξιακή διαδικασία (IPA)
- το Erasmus+

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Χρηματοδοτικό εργαλείο που προβλέπεται στην Συνθήκη της Ρώμης και χρηματοδοτεί σχέδια που σκοπό έχουν να βοηθήσουν τα άτομα να βελτιώσουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες και προοπτικές.

Οι ενδιαφερόμενοι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς καλούνται να συνεργάζονται με τις Αρχές Διαχείρισης του ΕΚΤ σε κάθε χώρα ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθορίζει τις προτεραιότητες χρηματοδότησης που ορίζονται στο πλαίσιο Επιχειρησιακών προγραμμάτων ανά προγραμματική περίοδο, π.χ. 2014-2020, αλλά δεν συμμετέχει άμεσα στην επιλογή των σχεδίων.

Το πρόγραμμα για την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI)

Το διάστημα 2014-2020 θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να:

- να εκσυγχρονίσουν τις αγορές εργασίας και τα συστήματα κοινωνικής ασφάλειας
- να αυξήσουν τα ποσοστά απασχόλησης, ιδίως μεταξύ των νέων.
- να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας,
- να προωθήσουν την εξειδίκευση του εργατικού δυναμικού, την ενθάρρυνση της προσαρμογής στις αλλαγές
- να πραγματοποιήσουν προληπτικές κινήσεις αναδιάρθρωσης,
 - να ενισχύσουν τη γεωγραφική κινητικότητα και την προαγωγή της κοινωνικής καινοτομίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- <http://www.eriande.elemedu.upatras.gr/eriande/synedria/synedrio4/praktika1/kelpanidis.htm>, άρθρο Κελπανίδης, Μ., ***Η εκπαιδευτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ενσωμάτωσης***, πρόσβαση στις 10/8/2018.
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EL>
(Αρμοδιότητες της ΕΕ με βάση την Συνθήκη της Λισαβόνας)
- <https://ec.europa.eu/esco/portal/news/35fa8279-ed95-4fb4-a18e-5605df1378a3> (Σχετικά με το ESCO)